

KOULUNKÄYNNIN TUKEMINEN VASTAANOTTOPERHEISSÄ

Salla-Reetta Juuma
Laura Lagus
Sosiaalityön käytäntötutkimus
Sosiaalityö
Helsingin yliopisto
Tammikuu 2019

TUTKIMUKSEN KONTEKSTI

Tutkimuksessa tarkasteltiin vastaanottoperhehoitajien näkemyksiä omista edellytyksistään vastata lyhytaikaisesti sijoitettujen lasten ja nuorten koulunkäyntihaasteisiin. Koulunkäyntiin liittyvät haasteet ovat sijoitetuilla lapsilla/nuorilla erittäin yleisiä (kts. esim. Heino ym. 2016). Perhehoito on määritelty lastensuojelulaissa (50 §) ensisijaiseksi sijaishuoltopaikaksi laitoshoidon nähden. Tutkimuksen toimeksiantajana toimivan Helsingin kaupungin tavoite on lisätä perhehoitoa ja kaupungissa on vähennetty sijaishuollon laitospaikkoja.

TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten vastaanottoperhehoitajat kokevat pystyvänsä vastaamaan sijoitettujen lasten/nuorten koulunkäyntihaasteisiin. Tutkimuksella pyrittiin selvittämään, millaista tukea vastaanottoperhehoitajat itse kaipaavat työnsä tueksi ja miten Helsingin kaupunki voisi tukea vastaanottoperheitä niin, että he pystyisivät auttamaan entistä vahvemmin lapsia koulunkäyntihaasteissa.

AINEISTO JA ANALYYSI

Tutkimus on toteutettu haastattelemalla kolmea vastaanottoperhehoitajaa ja yhtä vastaanottoperhehoitajan puolisoa. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina ja analyysimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

TULOKSET

Tutkimuksessa nousi esille seuraavia havaintoja:

- 1) Koulunkäynnissä nähtiin sijoituksen aikana yleensä muutoksia: Jo sijoitetun lapsen/nuoren perusarjen turvaaminen on usein riittävä tuki sille, että lapsen/nuoren koulunkäynti lähtee sujumaan paremmin.
- 2) Koulunkäyntiä ei nähty ongelmana, jota olisi kannattanut tarkastella yksittäisenä. Koulunkäynnin vaikeudet ovat yleensä yksi osa isoa vyyhtiä sijoituksen taustalla.
- 3) Lisätukea lasten koulunkäyntivaikeuksissa tukemiseen haastateltavat eivät erityisesti toivoneet. Haastateltavat kokivat pärjäävänsä lasten/nuorten kanssa ja pystyvänsä tukemaan heitä koulunkäyntihaasteissa.

IDEAT KEHITTÄMISEEN

Vastaanottoperhehoitajien kokemuksen mukaan perheisiin yritetään sijoittaa yhä enemmän huonokuntoisia lapsia/nuoria, jotka eivät sovellu asumaan perheessä. Haastateltavat painottivat, että laitoshoidon on joillekin lapsille/nuorille sopiva sijoituspaikka eikä kaikkia lapsia/nuoria tule yrittää sijoittaa perheeseen.

Vastaanottoperhehoitajat eivät toivoneet merkittävästi lisää apua työnsä tueksi, mutta toivoivat selkeämpiä prosesseja ja sujuvampaa yhteistyötä yhteistyökumppaneiden kanssa. Vastaanottoperhehoitajat arvostivat työn itsenäisyyttä. Sopimaton tai tuputettu tuki heikentää työn mielekkyyttä merkittävästi. Kaivatun tuen määrä ja laatu olivat hyvin yksilöllisiä, mutta oikeanlainen tuki voisi tukea merkittävästi työssä jaksamista.

Vastaanottoperhehoitajat suhtautuivat eri tavoin siihen, voisiko lisäapu (esimerkiksi perhetyö) auttaa heitä pärjäämään yhä haastavampien lasten/nuorten kanssa. Nykyinen sijaistukseen myönnetty tuntimäärä (5h/kk) koettiin riittämättömänä.

LÄHTEET

Heino, Tarja & Hyry, Sylvia & Ikäheimo, Salla & Kuronen, Mikko & Rajala, Rika (2016) Lasten kodin ulkopuolelle sijoittamisen syyt, taustat, palvelut ja kustannukset: HuosTa-hankkeen (2014- 2015) päätulokset.

Lastensuojelulaki (417/2007)

